

Діаграма 37. Частка обсягу торгів державними облигаціями України на біржовому ринку у загальному обсязі торгів державними облигаціями України на ринку цінних паперів у 2008 - 2012 роках

У 2012 році обсяг торгів державними облигаціями України на позабіржовому ринку майже в шість разів перевищив показник біржового ринку (таблиця 19).

Таблиця 19

Обсяг торгів державними облигаціями України на біржовому ринку та позабіржовому ринку у 2008 - 2012 роках, млрд грн

Вид ринку	2008	2009	2010	2011	2012
Позабіржовий ринок	53,94	90,81	293,26	756,43	1 038,28
Біржовий ринок	8,55	8,18	60,86	99,12	178,78
Усього	62,49	98,99	354,12	855,55	1 217,06

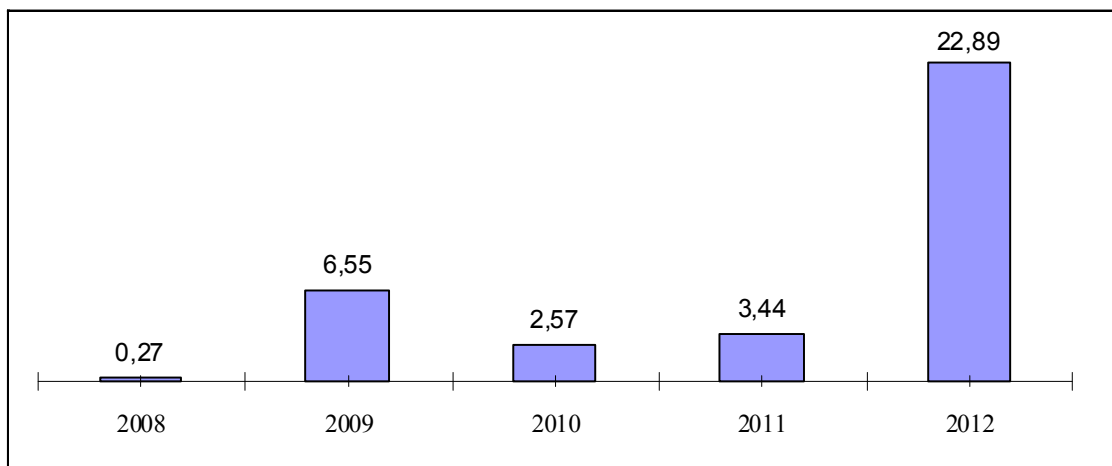
На біржовому ринку протягом 2012 року 58,86 % торгів державними облигаціями України належало ПАТ ФБ «Перспектива», 41,1 % - ПАТ «ПФТС» та 0,04 % - ПАТ «Українська біржа».

РИНОК ПОХІДНИХ (ДЕРИВАТИВІВ)

Ситуація на вітчизняному фондовому ринку протягом останніх років зазнала докорінних змін. Поряд із традиційними операціями з фінансовими інструментами з'явилися нові продукти. Вони отримали назву «деривативи», або «похідні». Наразі ринок деривативів є доволі молодим сегментом фінансового ринку. Розвиток ринку похідних цінних паперів виступає одним із факторів ефективного функціонування фінансового ринку та відображає свій вплив на ефективне функціонування реального сектору економіки.

Емісія похідних цінних паперів

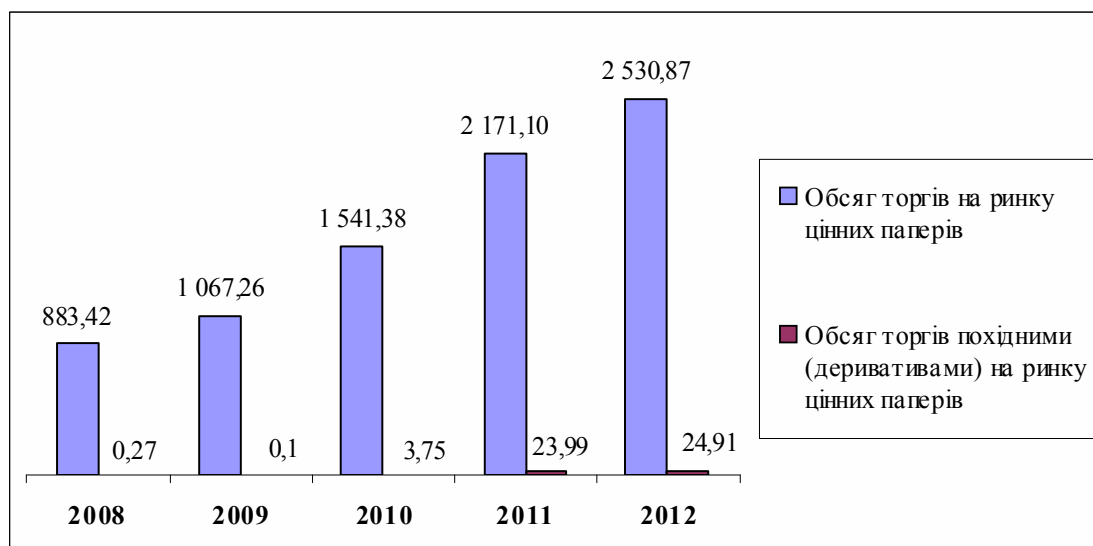
Зростання обсягу випуску похідних цінних паперів протягом останніх років свідчить про інтерес учасників ринку до фінансових інструментів, які створюють можливість для хеджування ризиків, являючи собою елементи «квазі» - страхування. Так, у 2012 році Комісією було зареєстровано дев'ять випусків опціонів на суму 22,89 млн грн. У порівнянні з 2011 роком, обсяг випусків опціонів збільшився на 19,45 млн грн (діаграма 38).

Діаграма 38. Обсяг зареєстрованих випусків опціонів у 2008 - 2012 роках, млн грн.

Обіг похідних (деривативів) на фондовому ринку

Ринок похідних (деривативів) характеризується постійним зростанням обсягів операцій з похідними інструментами. За останні три роки сума контрактів з похідними (деривативами) помітно зростає: з 3,75 млрд грн у 2010 році до 24,91 млрд грн у 2012 році (діаграма 39).

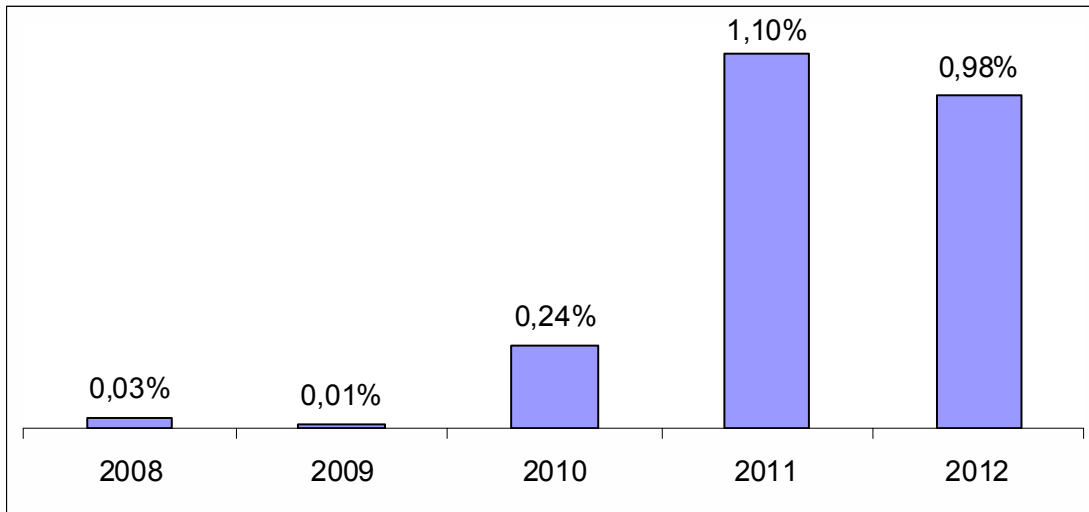

У 2012 році обсяг торгів похідними (деривативами) збільшився на 0,92 млрд грн порівняно з 2011 роком, що склало 0,98 % від загального обсягу торгів на ринку цінних паперів (діаграма 40).

В рамках розширення інструментів фондового ринку мала місце активізація строкового ринку, що свідчить про все більше використання інвесторами можливостей хеджування ризиків за допомогою цих фінансових інструментів.

Обсяг торгів похідними (деривативами) на біржовому ринку у 2012 році становив 24,78 млрд грн, в тому числі в секції строкового ринку сума контрактів за деривативами склала 24,41 млрд грн (див. таблицю 20).

У 2012 році на біржовому ринку 52,62 % обсягу торгів похідними (деривативами) припадало на «Українську біржу». В свою чергу, обіг похідних (деривативів) на фондовій біржі «Перспектива» склав 46,81 % від загального обсягу, а на фондовій біржі «Українська фондова біржа» - 0,56 %.

Діаграма 40. Частка обсягу торгів похідними (деривативами) на ринку цінних паперів у 2008-2012 роках

Таблиця 20

Обсяг торгів похідними (деривативами) на біржовому та позабіржовому ринку у 2008 - 2012 роках, млрд грн.

Вид ринку	2008	2009	2010	2011	2012
Позабіржовий ринок	0,15	0,05	0,02	0,17	0,13
Біржовий ринок	0,12	0,05	3,73	23,82	24,78
Усього	0,27	0,10	3,75	23,99	24,91

РИНОК КОЛЕКТИВНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Економічне зростання країни в значній мірі залежить від процесу залучення вільних грошових коштів населення, їх акумуляції та використання в якості інвестицій з метою подальшого направлення у виробничу і соціальну сферу. У цих умовах підвищується актуальність нових форм фінансового посередництва, здатних здійснювати перерозподільні функції, диверсифікувати і страхувати ризики, а також знижувати транзакційні витрати інвесторів. До речі, найбільш затребуваною формою фінансового посередництва на сьогоднішній день є система колективного інвестування. І найбільш розвиненою формою колективного інвестування в Україні є інвестиційні та пенсійні фонди.

Емісія цінних паперів інститутів спільного інвестування

Інститути спільного інвестування разом з банківськими депозитами є важливим інструментом для інвестицій коштів фізичних осіб, збереження та накопичення їх заощаджень. Тому динаміка емітованих цінних паперів ІСІ є позитивним сигналом зацікавленості у роботі з цими інститутами: так, станом на 31.12.2012 року регулятором зареєстровано випусків цінних паперів інститутів спільного інвестування на загальну суму 371,31 млрд грн (діаграма 41).

Номінальна вартість розміщених цінних паперів ІСІ, що перебувають в обігу, наведена в таблиці 21.